

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Богдан БУЯК

26 травня 2026 р.

ПРОГРАМА

**ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»
для здобуття ОС «Доктора філософії»**

ТЕРНОПІЛЬ-2026

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Однією із передумов підготовки висококваліфікованих фахівців третього освітньо-наукового рівня (доктор філософії) в Україні є реалізація системою вищої освіти України принципів єдиної Європейської зони вищої освіти.

Основним завданням підготовки фахівців музичного мистецтва третього освітньо-наукового рівня є формування вміння орієнтуватися в потоці мистецької навчальної і наукової інформації, критично її осмислювати, узагальнювати, систематизувати і застосовувати у практичній діяльності.

Фахове вступне випробування передбачає перевірку загальнотеоретичної підготовки вступників з основних музичних дисциплін.

До програми введені найважливіші загальнотеоретичні питання з історії музики та музичного виконавства, що передбачені навчальними планами зі спеціальності «Музичне мистецтво».

Вступники під час проходження усного фахового випробування повинні виявити: розуміння теоретичних положень музикознавства; знання з історії розвитку музичного мистецтва та виконавських форм і жанрів; вільне володіння науковою термінологією у сфері музичного мистецтва.

СТРУКТУРА І ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Додаткове фахове вступне випробування відбувається у формі співбесіди на основі білетів, затверджених головою приймальної комісії. Білет складається з двох питань з різних галузей музикознавства.

Час на підготовку – 45 хв.

Питання співбесіди

1. Нові тенденції в розвитку українського музичного мистецтва кінця XIX – поч. XX ст.
2. Регіональна типологія культури.
3. Основні види мистецтва. Специфіка засобів виразності кожного виду мистецтва.
4. Танцювально-інструментальна музика як культурно-історичне явище.
5. Стилiстичні особливості романтичної художньо-естетичної системи.
6. Видатні композитори-класики української музики XX ст.
7. Розвиток жанру симфонії в українській музиці XX ст.
8. Унікальність постаті Й.С. Баха в бароковій музичній культурі.
9. Роль М. Лисенка у розвитку української музичної культури XIX ст.
10. Розвиток оперного жанру в українській музиці.
11. Проблема «композитор і фольклор» в українській музиці XX – початку XXI ст.
12. Хорові твори М. Леонтовича – до питання еволюції жанру обробки народних пісень.
13. Основні тенденції розвитку музичного виконавського мистецтва.

14. Феномен виконавства у різних музичних жанрах: спільні та відмінні риси.
15. Характеристика основних українських виконавських шкіл у XX – на початку XXI ст.
16. Проблеми музичної інтерпретації
17. Проблеми музичної драматургії твору.
18. Роль мистецтва та народної художньої творчості у формуванні національної культури.
19. Культура як необхідна і достатня умова розв'язання глобальних суспільних проблем.
20. Поняття національно-культурної ідентифікації у музичній культурі.
21. Внесок сучасних традиційних музичних гуртів у збереження та відродження української народної культури.

Критерії оцінювання

Оцінювання за шкалою «задовільно» «не задовільно»	Критерії
Задовільно	Вступник виявляє базові знання з музичного мистецтва; чітко викладає матеріал, використовуючи наукову термінологію, з використанням міжпредметних зв'язків; самостійно аналізує і розкриває закономірності розвитку музичних жанрів та форм виконавства; уміє виокремити проблему і визначити шляхи її розв'язання; добре ознайомлений з музикознавчою літературою; вільно володіє методикою аналізу музичних творів та робить самостійні обґрунтовані висновки.
Не задовільно	Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, дає не точне визначення окремих музикознавчих понять, дає неповну характеристику мистецьких явищ; неправильно трактує окремі положення, допускаючи помилки у термінології; не має достатніх теоретичних знань, погано орієнтується у музикознавчій літературі.

Список рекомендованої літератури:

1. Андросова Д. В. Стиль фортепіанних композицій А. Шенберга и А. Берга у контексті естетики експресіонізму [Електронний ресурс] / Д. В. Андросова // Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство. 2013. Вип. 1. С. 150-155. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkfm_2013_1\(1\)_26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkfm_2013_1(1)_26)
2. Гайдучик Д. Синтез народнопісних та церковно-монодичних витоків у духовних циклах Кирила Стеценка // *Українське музикознавство*. 2013. Вип. 39. С. 164-193.
3. Горенко Л. І. Українська музична культура другої половини XVIII – початку XIX ст. та ідеї Просвітництва // *Теоретичні питання культури, освіти та виховання*. 2010. № 42. С. 27-33.
4. Грабовський Л. О. Борис Лятошинський як симфоніст-романтик (дискусійні думки) // *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2015. № 2. С. 3-8.
5. Грачова О. Модерністські аспекти формування української музичної культури // *Вісник КНУКіМ*. Сер. : Соціальні комунікації. 2013. Вип. 2. С. 123-129.
6. Жаркова В. Мадригали Клаудіо Монтеверді як феномен музичної культури XVII століття // *Мистецтвознавство України: зб. наук. пр. / Нац. акад. мистец. України, Інст пробл. сучас. мистец. К. : Музична Україна, 2012. Вип.12. С.91-96*
7. Карпенко О. О. Філософські виміри ідеї абсолютної музики у Ріхарда Вагнера // *Гілея: науковий вісник*. 2016. Вип. 115. С. 144-147.

8. Карчова Ю. І. Історична еволюція форм побутування пісенного фольклору в українській музичній культурі XIX - XX століть // *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. Мистецтвознавство. Архітектура. 2011. № 3. С. 175-179.
9. Качмар М. До питання теоретичного аналізу української церковної монодії (на прикладі величання "Архангельський глас") // *Студії мистецтвознавчі*. 2014. Число 1. С. 29-34.
10. Кияновська Л. О. Мирослав Скорик: творчий портрет композитора в дзеркалі епохи Л. : Сполом, 1998. 207 с.
11. Кияновська Л. О. Українська музична культура: навч. посіб. Л. : Тріада плюс, 2009. 356 с.: іл.
12. Коляда І. Микола Лисенко / І. Коляда, Ю. Коляда, С. Вергун. Харків : ПЕТ, 2015. 126 с.
13. Коновалова І. Ю. Жанрово-семантична еволюція хорової фольклорної обробки в українській музиці першої половини XX ст. // *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. Мистецтвознавство. Архітектура. 2009. № 1. С. 63-70.
14. Корній Л. П. Тарас Шевченко і Микола Лисенко: націокультурні та музично-стильові рефлексії // *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2014. № 1. С. 15-25.
15. Корній Л., Сюта Б. Українська музична культура. Погляд крізь віки. К.: Музична Україна, 2014. 589 с.
16. Кутасевич А. Актуальні питання дослідження духовно-музичних спадщин Степана Дегтярьова й Артема Веделя // *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. 2013. Вип. 38. С. 208-220.
17. Лісецький С. Й. Видатні представники українського музичного бароко (творчі досягнення С. Пекалицького і М. Дилецького) // *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2015. № 1. С. 112-117.
18. Лісецький С. Й. Стильові тенденції "неокласицизм" і "неофольклоризм" у музиці М. Скорика // *Культура і сучасність*. 2016. № 1. С. 92-97.
19. Немкович О. М. Перші шевченкознавчі розвідки Станіслава Людкевича в контексті української культури кінця XIX – початку XXI століть // *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2014. № 1. С. 51-60.
20. Скворцова Н. Специфіка втілення голосінь весільно-обрядового циклу у творчості сучасних українських композиторів (на прикладі творів М. Скорика та О. Козаренка) // *Київське музикознавство*. 2013. Вип. 46. С. 116-120.
21. Тилик І. В. Релігійно-містичні аспекти творчості А. Веделя // *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія : Філологічні науки. 2015. Вип. 225. С. 91-100.
22. Українське бароко та європейський контекст: архітектура, образотворче мистецтво, театр і музика / Ін-т мистецтвознав., фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського; відп. ред. редкол. О. К. Федорук. К. : Наукова думка, 1991. 256 с.: іл.
23. Ярмо М. Сучасна методологічна модель інтерпретації персоніфікованого внеску визначних композиторів межі XIX-XX століть у формування національної самосвідомості української музичної культури // *Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії*. 2011. Вип. 11. С. 270-274.